

Kortfattad beskrivning av husen på efterföljande karta

- 1. Kiosken** : stod ursprungligen vid Järnvägsstationen i Mjölby. Den är uppförd på 1920-talet och flyttades till Hembygdsgården 1993. Den tjänstgör som entrébyggnad.
- 2. Sköldska monumentet** : uppfördes ursprungligen av Byggmästare Herman Sköld och var belägen där kraftstationens ställverk nu ligger. När ställverket byggdes, lades monumentet åt sidan och kom aldrig att återuppföras. Ett nytt monument uppfördes emellertid långt senare på den nuvarande platsen efter ritningar av Lars-Åke Pettersson. Den invigdes 1992.
- 3. Pigboden** : flyttades 1927 till sin nuvarande plats. Ursprungligen var den lilla byggnaden placerad vid Mjölby Norrgård. Där uppfördes den i början av 1700-talet. Huset är en ryggåsstuga, uppförd i liggande timmer
- 4. Svaltorpet** : flyttades 1987 till Hembygdsgården. Huset har tidigare stått i Eldslösa och byggdes på 1820-talet. Det används nu om vandrarhemsannex.
- 5. Ekbacken** : flyttades hit från Eldslösa 1989. Ekbacken låg på sin plats i Eldslösa från 1890-talet, men kan mycket väl vara äldre och vara flyttad dit. Huset används nu som klädförråd och sammanträdesrum.
- 6. Heddastugan** : byggdes troligen på 1870-talet på Egebybacken. Stugan flyttades hit 1983. Huset används som vandrarhemsannex.
- 7. Vagnsmuseet** : den östra delen är byggd på plats i slutet av 1800-talet, byggdes till 1926 med en ny smedja, den västra delen. Här har varit mekanisk verkstad och möbelfabrik. Hembygdsföreningen övertog den 1983 och inredde den till vagnsmuseum. Här finns nu Brandmuseum, vagnar, slädar, cyklar och skidor m.m.
- 8. Stora museibygnaden** : huset är uppfört på platsen på 1860-talet och har bland annat tjänstgjort som bränneri och bryggeri. Hembygdsföreningen började ta byggnaden i anspråk 1965. På nedre våningen finns tvättstuga, smedja. Mellanvåningen rymmer en affär, ett kök, en skomakarverkstad, läkarmottagning, textilier, intarsiarum, Mjölby musikhistoria, föremål från Mjölbys industrier, m m. På den översta våningen finns en sal för uthyrning med tillhörande kök.
- 9. Gamla Tvättstugan** : uppfördes ursprungligen som grishus.

10. Stugan Back : Grenadjäratorpet nr. 139 Back låg under herrgården Boo i Västra Harg. Förste kände knekten bodde här omkring 1810. Torpet monterades ner 1994 och flyttades hit. Nu fungerar det som vandrarhemsannex.

11. Vandrarhemmet : uppfördes i början av 1800-talet i Bjälbo och flyttades till Norrgårdsholme 1864. Byggnaden användes som bostadshus för bl.a. smeden och bryggaren. Sedan 1966 inryms Vandrarhemmet i byggnaden, som ägs av kommunen men arrenderas ut.

12. De resta stenarna : är flyttade från järnåldersgravfältet vid Linneberg i Högby, vilket grävdes ut sommaren 1992 inför bygget av riksväg 32. Stenarna med kantkedjor markerar gravar från romersk järnålder 0-400 e kr. De är resta med de inbördes avstånd och den vädersträcksorientering de hade i Högby.

13. Kaffepaviljongen : stod i Gästisparken i Mjölby före flyttningen till Hembygdsgården 1968.

14. Åttkanten : stod intill flyttningen 1958 vid uppfarten från riksväg 32 till Hulterstads säteri. Där uppfördes den i slutet av 1700-talet och tjänade som grindstuga och bostad åt säteriets tjänstefolk samt senare som telefonväxel. Åttkanten används under sommarhalvåret som kaffestuga av Vandrarhemmet.

15. Norrgårdssågen : härrör från 1700-talet. Den låg ursprungligen invid östra kungsådran ned mot Norrgårds holme i jämnhöjd med den nuvarande kraftstationen och flyttades i samband med den senares uppförande 1927. Norrgårdssågen är uppförd i liggande timmer. Övre våningen rymmer sågbänk och sågram. I undervåningen finns en elmotor, som numera driver sågen.

16. Musikestraden : byggdes i slutet av 1960-talet och används vid arrangemang på sommaren.

17. Bergastugan : är ett militärboställe och har tillhört Solberga fideikommiss. Den uppfördes 1768. Efter flyttningen och återuppförande stod den färdig 1938. Huset är en s.k. parstuga och är uppförd i liggande timmer. Bottenvåningen är möblerad i 1700- och 1800-talsstil liksom övervåningen, som rymmer sov och vävkammare. I hela byggnaden återspeglas en boendemiljö från nämnda tid med möblering och husgeråd etc.

18. Åsens loftbod : kommer från Västra Harg, är byggd 1779 och flyttad till Hembygdsgården 1937. Huset är byggt i liggande knuttimmer. På nedre våningen är nu inrett en mangelbod.

19. Ladugården låg i Spellinge : räknar sina anor från mitten av 1700-talet och flyttades från sin ursprungliga plats i Västra Harg 1948. Byggnaden, som är uppförd i skiftesverk, tjänstgjorde som ladugård till Spellinge såg och kvarn.

20. "Torsnäs ladugård" : kommer från grenadjärs torp på Torsnäs ägor i Västra Harg. fram till 1948, då den flyttades till och uppfördes på Mjölby Hembygds gård. Ladugården är uppförd i liggande timmer i början av 1700-talet och innehåller fähus med loggolv samt ett större utrymme. På loggolvet är ett litet tröskverk placerat, vilket är anslutet till en körvandring på ladugårdens baksida.

21. Källaren : är byggd på platsen och dateras till omkring 1860. Den var potatiskällaren till det gamla bränneriet på Holmen.

22. Gröna paviljongen: kommer från Tornhuset vid Magasinsgatan i Mjölby och är troligen uppförd vid sekelskiftet. Den flyttades hit 1983.

23. Hemlighuset : kommer från Blåviks prästgård och härstammar från tiden omkring 1700. Huset återuppfördes efter flyttningen från Blåvik 1948 i sitt ursprungliga skick så att det fortfarande går att använda för sitt avsedda ändamål.

24. Hagaboden : låg intill flyttningen 1937 vid nuvarande Kanikegatan. Byggnaden uppfördes under 1700-talets senare hälft. Den östra delen inrymmer järnbod och redskapsbod. I den västra avdelningen förvaras på nedre botten snickeriverktyg samt på andra våningen sorterings- och rensningsvannor för spannmål m.m.

25. Kapperstads kvarn: är uppförd i början av 1700-talet invid Lillån i Gammalkils socken. Den flyttades till sin nuvarande plats 1938-39. På övre våningen finns kvarnkammare. Det undre planet rymmer ett vattenhjul med underfall. En donation gjorde det 1969 – 70 möjligt att tillverka ett nytt vattenhjul till kvarnen, som då kunde sättas i funktion.

